

HOŘKÁ NEVINNOST

Když si na ten okamžik dnes vzpomenu, smekám sám před sebou. S nuceným zaujetím jsem studoval texturu kavárenského ubrusu a uvažoval o odchodu. Potrpím si na dochvilnost. V tu ránu se rozlétly dveře a já zalitoval, že jsem zůstal. Přízrak, který se v nich zjevil, se krátce rozhlédl po místnosti a zamířil přímo ke mně. Nestihl jsem ani sklopit oči, ani se zastydět a křiklavě růžová paruka mi zaclonila výhled.

— Ty budeš Dalibor, vid'. Teda, vypadáš na to. Prosim těbe, fakt promiň, já to dřív nestihla. Slyšela jsem, že nemáš rád pozdní příchody, jenže znáš ženský, prostě..., nadechla se a svezla se do židle, — prostě mi ujela tramvaj, no.

Stačil jsem jen přitakat a pozdravit. Slovní palba neustávala a já, od přírody zamklý, jen žasl, s jakou lehkostí se dají slova trousit. Byla šílená. V krátkém chlupatém kožichu s punkovou září na hlavě a dvojbarevnými nehty. Její oči se na mě smály, bavila se. Více sama sebou, než mnou, zdálo se mi. Vedle ní jsem si připadal jako nudná šedivá myš. A pak sundala kabát a paruku.

— Já tě jen zkoušela, víš, jestli utečeš. Promiň. My umělci jsme od podstaty takoví klauni. Chápeš.

Nechápal jsem vůbec nic. A to byl asi ten moment. Ta láska. Na první pohled. V mém případě vlastně až na druhý.

Byl tak klidný. Vyrovnaný. I když trochu vyděšený. Přirozeně. Takhle si věřící holku rozhodně nepředstavoval. I lidi, co mě neznají, mívají s mými výstupy problém. Natož cizí. — Příští čtvrtek tady? Sdělil mi bez příkras. Měla jsem dvě možnosti, z nichž jen jedna byla cestou. Jeho návrh byl jako podaná ruka, která mě měla vyvést z labyrintu ven. A já ji přijala.

Od prvního rande nás dělí rok. Sedíme vedle sebe v nazdobeném podniku, s plným žaludkem a hlavou zamíženou šampaňským. Naše rodiny a známí spolu u dlouhého stolu tlachají jako by se znali léta. Tak to na běžných svatbách chodí. Jenomže Mira není běžná nevěsta. Hlavní osvětlovač míří na ni. Svět kolem pohasíná a má žena jevišť zcela ovládá. Přehrává, hýří bonmoty, je drzá, nezdolná, neutavitelná, a to i bez své růžové paruky. Hosté mají vleklý obřad v kostele a náležitě ceremonie za sebou, nastává uvolnění, nyní se konečně baví a slzí smíchy. A Mira je hvězda. Neopovažuji se vstoupit do kuželu světla. Přiznávám, že tma kolem něj je mi navýsost příjemná.

— Dárky! Já už chci ty dárky, provolává má žena. — Dalíku, přines, honem!

Za řehotu hostí odbíhám od stolu pro první svatební dar. Následuje druhý, třetí a desátý. U jedenáctého Mira zavelí a zdřevěnělí hosté začínají tvořit řetěz, abych prý byl ještě ten večer co k čemu.

— Lepší než růžový slon, směje se Mira, když z papíru vysvobodí oprýskaného houpacího osla.

— S trochou péče, dokonale. To abys viděla, že naše řemeslo se hodí i mrňatům, křikne tmavovlasá dívka v rohu. Mira oceňuje originální nápad, objímá spolužáky z Akademie, a vzápětí ostří na další dar.

— Tvrdý dárky já nejradši, zubí se a trhá. Ztuhla. Po tváři jí přeběhl temný stín. Stříhla očima kolem, jako by se chtěla ujistit, že její škobrtnutí proběhlo bez povšimnutí a kostrbatě ze sebe sype: — To jsou mi fórky. Tak tady, vážení, je živý důkaz toho, že i začátky mohou být sladké. Talent se nezapře, co? Třesoucíma rukama zvedá nad hlavu skleněnou paspartu, což rozhýbává hlavně skupinku umělců v rohu.

S nenápadným vydechnutím pak pokládá zasklený obrázek na stůl, vrhá na mě prosebný pohled a já tuším, že má vedlejší role je u konce. Mira zapíná automatického pilota a s jakousi setrvačností plive vtipné komentáře ke kupícím se darům. Nic netušící diváci se spokojeně kloužou po vlnách smíchu. Víno a šampaňské halí skutečnost do laskavé mlhy a zdá se, že mně jedinému je teskno, protože nevěsta se vydává na širé moře. Sama.

Pokládám tu věc na stůl. Srdce tluče. S každým úderem svět kolem mě bledne. Tamtamy. Tady, tam, tady, tam. Držím Dalibora za ruku, chytám se skleničky, stolu, udržuji oční kontakt. A přesto mě přítomnost opouští, vzpomínky mě táhnou pryč a já pozvolna opouštím jeviště. Podvoluji se a hroutím. Znovu jsem malá a bezbranná.

— Je ti dobře?

— Je a není, odpovídám statečně.

Oči mě zrazují, mimovolně těkají k nechtěnému daru.

— To jsme nevěděli, že jsi to dotáhla tak daleko už za mlada, neomalene vyštěkne Daliborova matka.

Otočím se na Dalibora a modlím se, aby mi hodil záchranný kruh.

— To jsi opravdu kreslila ty? ptá se hloupě. Topí se. Ví. Šlape vodu stejně jako já.

Ilustrace na obalu od čokolády šmahem strčila do kapsy všechny ty opravené fresky, sochy i obrazy staré několik století. Ke dnu stoupám. Mou mysl zaplavují vzpomínky, poslové zlých zpráv, a volají *ho zpět*. *On* se navrací, získává tvar. Je tu a není tu. Zatímco hostům se manifestuje jako nevinná malůvka, ve skutečnosti se nade mnou zvedá jeho pravé já. Olbřímí Kolos, co svými rozkročenými údy spojuje dva cáry přístavu, dva cáry mé rozeklané duše. Dlouhé roky mlčel. Dlouhé roky vyčkával. Zmizel mi ze života, jen proto, aby se v můj nejšťastnější den mohl s velkou pompézností opět zjevit a oživit nejbolestnější vzpomínky. Zadupat můj sen o radostném bytí do země. Není nic horšího, než když vám někdo s blahosklonným úsměvem, vrazí nůž do hrudi.

Se slovy jsem nikdy moc obratný nebyl. Uklidňuji se tím, že jazyk, kterým se tady dorozumívám, jsem se musel naučit. Nevlastní máma zůstane nevlastní, bez ohledu na to, jak dlouho s ní žijete. A mě porodila jiná země. Slova, co mi právě utekla z úst, se významu mých pocitů a myšlenek naprosto vyhnula. O tom obrázku, i o tom jak se dostal na obal

od čokolády, mně Mira pověděla dost. Snažím se zachránit situaci vyděšeným pohledem, vyřčená slova ale udělala své a Miru jsem jimi zaplašil.

Vůči *němu* jsem bezmocný. Bojovat s *ním* je jako zápolit s neviditelným nepřítelem, bojovat poslepu. Domohl se místa v Mirině životě, vytvořil si svou enklávu, kterou z moci samovládce ponechal prázdnou. Svěbytné území nikoho, mrtvé místo, jež nelze zaplnit životem. Tam se nikdo práva nedovolá. Neumíme vrátit čas, nelze zažehnat dávno vykonané zlo. Ovládl ji zcela. Za provázky on tahat uměl. Jediné, co mohu, je držet Miru za ruku. Držet její hmotné já, sdírán představou vilného chalífy, který ji halí do své náruče.

Stojíš nade mnou rozkročený stejně jako tenkrát. Jako nejednou tenkrát. V celé své mohutnosti. Otáčíš klíčem, tisknu se k ledovým kachličkám v koupelně, chci udržet oči zavřené, ale zvědavost mi to nedovolí. Tváře mi rudnou studem, když na sobě nemáš šaty. Ukazuješ mi věci, které by nám odemčené dveře nedovolovaly. Všechno na tobě se zdá obří. A ty letmé doteky mě rozesmávají.

— Miri, tobě to přijde legrační?

Snažím se skrýt i to, že jsem lechtivá. Podivné představení, které se přede mnou odehrává, vnímám jen napůl. Poslouchám slova, která občas, jakoby ve spěchu, propašuješ zúženým hrdlem. Kasáš se, jak jsi se takhle úplně a cele představil cizí slečně v parku a mně je do breku, protože přesto přese všechno jsem jen jednou z více. Zlomil jsi mě vejpůl. Přinesl jsi mi do života tolik dramatických situací a zvrátů, a přesto z nich nelze poskládat příběh. Jednoho dne jsi sprostě odešel a nechal konec otevřený. A mě - unikla pointa.

Máma šilela, ačkoliv nevěděla zdaleka všechno. Měla svých problémů dost. Řešila rozvod. Ctihodní hodnostáři ji u soudu pranýřovali jako nějakou čarodějnici. A ona ustoupila, protože se bála o děti. Přála si, aby měli od otce pokoj. Nakonec zůstala sama i před Bohem. Dostala na to štempl od jeho věrných služebníků. Aby mohl být její sňatek anulován, označili ji za bláznivou Viktorku, jen proto, aby se vlk nažral a kostel měl střechu. Do té doby jsem věřila, že doba desátek minula, neboť v minulosti byla církev za úplatky vytrestána dostatečně. Jenže lidé se nemění, pořád mají krátkou paměť a svoji pravdu. A v církvi jsou lidé, co mají rádi škatulky a ještě raději své ovečky v suchu. Nedlouho po procesu mi máma dala čokoládu a pohladila mě, že nejhorší máme za sebou, a já se pozvracela. Doslova jsem kuckala to nahromaděné zoufalství a slzy se mi řinuly z očí jako láva. Máma v pyžamu a s rozevlátými vlasy pobíhala po kuchyni a neskutečně zuřila, protože nemohla najít hadr. Ve skutečnosti ji ale v ten okamžik došlo, že za sebou nemáme zhola nic.

Nechtěný dar Mirou naprosto otrásl. Nedivím se. Mira se ukazuje jako statečnější než Amazonka. Před odchodem na toaletu, sděluje hostům, že se chvilku zdrží, poněvadž najít své ženství pod všemi těmi vrstvami šatů a vykonat potřebu bez újmy na nich bude výkon dosti časově náročný. Je jako smutný klaun, pomyslím si a posílám jí nejněžnější pohled,

jakého jsem v tu chvíli schopen. Bohužel mívám. Očima letím po salóнку a zachytím pohled Miriiny matky. I ona hledá maják na širém moři, zdá se. Naproti ní sedí moji rodičové, kteří vesele diskutují s hosty. Polévá mě studený pot. Bojím se, jak se zachovají, až k nim zlé jazyky donesou drby o mé tchýni, jak ustojí skutečnost, že Mira nemá v církvi důvěru, že do kostela ji nedostanou ani řeči o pekelném ohni, že... Do očí mi zasvítí pasparta na stole. Usměvavá holčička s červeným čepcem podává květiny lačnému vlkovi. Až teď mi dochází, jak bolestně trefná je to alegorie. Mira také uvěřila vlídným slovům šelmy a nechala se sežrat zaživa. Děsí mě scéna, kterou vykreslují mé myšlenky. Tam nahoře v podkrovním ateliéru, sedí Karkulka za velkým stolem a maluje. *Vlk* ji hladí po zádech a dýchá na krk, ševlí o její budoucnosti, a jak budou ti ztroskotanci v práci koukat, až tenhle návrh vyhraje podnikový konkurz na obal čokolády.

— On si nedá pokoj, vyškubne mě z té scény ženský hlas. Tchýně Magdaléna bere do ruky zarámovanou vzpomínku své dcery a nechápavě kroutí hlavou. V mém případě nejsou ústa dobrým tlumočnickem myšlenek, proto raději mlčím. Těší mě, že mlčíme oba.

— Nemám sice brýle, ale ukažte mi taky tu slávu, rozčísne má matka náš tichý dialog. — Je to docela hezký obrázek, tak proč se na něj tolik mračíte?

— Ale to je jen takový ten šťastný smutek, odpovídá Magdaléna obratně, — takový, co nás přepadne, když dítě vyletí z hnízda.

— Však to přejde, až přijde potěšení z vnoučat!

Má matka je hodná, nikoliv chápavá. Její emoční inteligenci až příliš ovlivnila skutečnost, že vychovala čtyři syny a o tátu se starala, jako by byl tím pátým. Víra její obětavost ponížila na samozřejmost. A protože i ona je jen člověk, který tajně touží po uznání od ostatních smrtelníků, dokáže být dosti zatvrzelá. Modlím se, aby Mira svůj pobyt na toaletě ještě chvíli pozdržela.

Člověk dokáže zmrazit čas. Vidím svou matku, jak pohledem žmoulá nevhodný svatební dar a vrací se mi ten pocit hrůzy, který jí lomcoval, když mi utírala zvratky kolem úst. Má čerstvá matka očividně prožívá pravý opak. Závidím jí, že jí stačí, co ví.

— Svatý Matěj to zrovna není, vid', vychrstnu ze sebe v zájmu sebezáchovy.

— Není, ale děti se z takového obrázku jistě radovaly. A co teprve z té čokolády.

Má pravdu. Má Karkulka měla ve své době opravdu úspěch. A čokoládovněm, co měly v názvu jméno bohyně lovu, se ten rok markantně zvedly tržby. Mně se však vybavují jiné příchutě a obrazy, po kterých mi zůstává trpká pachut' na jazyku.

— Hezká Karkulka, jen co je pravda. A vlk patřičně hladový...

— Mami, už to prosím tebe nerozebírej, utíná načatý monolog Dalibor.

Matka se poslušně zvedá a odchází otci nalít sklenku vody, aby dodržoval ten pitný režim. Dalibor mě stáhne k sobě na klín a hladí mě po zádech. V krátkém prostřihu se vracím domů do ateliéru v podkroví, který už nikdy nebudu mít spojený s vůní máminých barev, barevných pláten a zacákanou podlahou. Nejenže mi ten *vlk*, onen vedoucí obchodní sekce a velký kápo, sebral klidné spaní, čisté prožitky lásky nezkalené

vzpomínkami a neviností. On mě strávil zaživa. Když mě opustil, ničil mou pověst, kde mohl. Systematicky krátil mé budoucí cesty, trousil pomluvy o mě, o mé matce. Všude jsem cítila jeho upocenou srst. Vedl podnik, povodil si i mě, a teď i nás všechny. I teď s námi cloumá.

— On si nikdy nedá pokoj, že ne, mami, vypustím do éteru.

— Nikdy.

— Co z toho má?

— Potěšení. Potěšení z toho, že může hýbat figurkami.

— A ohýbat je.

Matka mlčí, pohled má skelný.

— Hraje si na Boha.

— A jedině ten ho, Miri, jednou potrestá. Jedině ten.

Poslouchám rozhovor matky s dcerou a zároveň sleduji divadlo odehrávající se v salóнку. Svět jde dál, baví se, klokotá, opíjí se a raduje. Není lhostejní, to jen my vůči němu nejsme dost sdílní. Tisknu k sobě Miru, která věří v trest boží, a v lásku jen doufá. Přeji si, aby tomu jednou bylo naopak. Aby lásku přijala. Tím by pak přemohla to největší zlo, ke kterému v jejím životě došlo. Vyhrála by nad ním. Objímám svou Miru a dlouze ji líbám na ústa.

Hosté opustili nazdobený podnik. Podvečerní slunce olizuje prázdné sklenky, otevřeným oknem sem chvílemi zavane dech léta, roztančí poházené mašle a nadzvedne sukýnku bíle oděnému stolu. Na místě nevěsty, vedle talíře s nedojedeným dortem leží zasklený obraz, který se zájmem ohmatávají paprsky světla. Nic jim není cizí, nic jim není svaté. Prohlíží si starý obal od čokolády, přivoní ke Karkulčiným květinám, nahlédnou do košíčku, obtahují zubatého vlka a pak, už jen letmo, přelétnou i sdělení pod obrázkem:

Mojí Karkulce, s láskou tatínek. Buďte spolu šťastni.